

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FORENING & MUSEUM

Medlemsblad for Helsingør Museumsforening Nr. 1 Marts 1998

Museumsforeningen bliver mere synlig

Museumsforeningen er blevet mere synlig - både i forhold til medlemmerne og over for offentligheden. Det var en af konklusionerne i formanden Bent Jørgensens beretning, da Museumsforeningen holdt generalforsamling onsdag den 25. februar i Helsingør Sommerteater.

Synligheden over for medlemmerne er ikke mindst kommet til udtryk i form af mange aktiviteter som foredrag, sommertur og andre udflugter, og disse aktiviteter vil blive fortsat i den kommende tid - med forøget styrke. Politisk markerer Museumsforeningen sig i debatten om museumsvæsenets fremtid i Helsingør. Bestyrelsen har i december rettet skriftlig henvendelse til det nyvalgte kulturudvalg i kommunen med henblik på et møde og en drøftelse af museumsvæsenets pladsforhold og økonomien, der er præget af flere års besparelser og manglende prisfremskrivninger.

Situationen nærmer sig det katastrofale - både når det gælder magasinforholdene og plads til de permanente og skiftende udstillinger, og det er synd, at det kun er „toppen af isbjerget“, der præsenteres for de besøgende.

Uden en stor indsats fra de mange „ildsjæle“, som er ansat i museernes forskellige afdelinger, ville det være håbløst, sagde formanden.

Repræsentanter for Museumsforeningen mødes i nær fremtid med kulturudvalget for at drøfte den alvorlige situation.

Museumsforeningen indgår i øvrigt også gerne i drøftelser om de øvrige museumsplaner - herunder flytningen af Handels- og Søfartsmuseet fra Kronborg til værftsområdet, etablering af et eventuelt flymuseum samt tankerne om oprettelse af et værftsmuseum i Helsingør.

Generalforsamlingen bød på genvalg af formanden Bent Jørgensen, sekretær Jens Erik Nielsen og bestyrelsesmedlem John Zilmer.

Efter den egentlige generalforsamling var der to foredrag om historien bag Folkets Hus i Helsingør og Helsingør-revyerne ved henholdsvis Bent Jørgensen og museumsinspektør Anne Majken Snerup Rud.

Forsidebilledet:

Da det bedre københavnske borgerskab fandt vej til Nordkystens fiskerlejer i slutningen af forrige århundrede, har de indfødte - den mandlige del - utvivlsomt glædet sig over synet af de kønne unge piger, der promenerede på havnen. Her har maleren Carl Locher forøvet en af pigerne på Hornbæk Havn som et bidrag til den nordiske kunstudstilling på Charlottenborg 1883.

FORENING & MUSEUM

Kenno Pedersen
(ansvarshavende)

Lone Hvass

Lars Bjørn Madsen

Tryk: A-print, Espergærde

Forening & Museum

er et medlemsblad for Helsingør Museumsforening og udkommer med 4 numre om året i marts, juni, september og december.

Stof til bladet indsendes til Helsingør Museumsforening/

Helsingør Bymuseum,
Hestemøllestræde 1,
3000 Helsingør,

tlf: 4 9 2 1 0 0 9 8 ,
e-mail:

reklame@post10.tele.dk

Nye medlemmer

kan indmelde sig ved henvendelse til

Helsingør Bymuseum
eller til Jens Erik Nielsen,
Rolighedsvej 17,
3000 Helsingør,
tlf: 4921-7087.

Helsingørs gamle Haver

Af Alexander Svedstrup

I Anledning af Helsingørs købstads-jubilæum i 1926, udgav Helsingør Dagblad den 2. juni et tillæg, med forskellige artikler om det gamle Helsingør, naturligvis indledt af navnkundige Laurits Pedersen. Forfatteren Alexander Svedstrup, der var gammel helsing-oraner, var en af bidragyderne med nedestående artikel. I parentes har red. forklaret stedbetegnelser, som måtte være ubekendte for mange læsere.

Når jeg tænker tilbage på min barndoms og ungdoms Helsingør, synes jeg, at det var en hel anden slags by end nu. Gaderne ligger her ganske vist som før, mange af dem ret uforandrede, men alligevel, det var en anden slags by, en stille, idyllisk købstad med folk, der havde tid til at spadsere morgentur til „verdens ende“ eller i det mindste ud til havnehovedet. Landets stilhed og søens friskhed lå tæt om byen. Jernskibsværftet slog jo det første skår i idyllen og forandrede i flere henseender byens fysiognomi, men et endnu synligere skår slog kystbanen. Den klippede stranden fra byen. Det, som dog - i mine øjne og i mit sind - gjorde det største skår, var den hele eller halve udslettelse af de dejlige gamle haver, Denckers, Unnas, Skydebanen og mange andre; denne frodige,

skyggefulde og blomsterfyldte paradiser verden, der indfavnede den ganske by. Der står et vældigt træ ved gavlen af Madelungs ejendom (Svingelport, hvor brandstationen senere blev opført); det er for mig en vemodig souvenir, en lille rest af herligheden, af vor barndoms paradiser verden, den fyldte os med sine drømme og syner, jeg tror mere indholdsrig end alt hvad biografteatrene kan fylde i et barnesind.

Der var haver og agerland helt ind til gaderne. Galschiøts have (Nuværende Reberbanepark) ligger der jo heldigvis endnu, men den var større dengang, inden skolebygningerne tog deres part, og så snart man havde passeret det røde hus ved begyndelsen af Marienlyst Alléen, var man udenfor byen og havde de grønne bakker og markerne nær. Men allerede inden man kom til det røde hus, lå der en herlig have, von Mehrens, den hørte til det hus, hvor nu de franske søstre har deres tilhold. Pragtfuld var Taylors have (Ved Allégade) med de kæmpe-mæssige kastanietræer og linde; den omfattede hele det terræn ud mod Grønnehaven, hvor der nu står et helt kvarter af store huse. Hyggelig og morsomme var de mange langstrakte haver bag Lappens småhuse. De blev

Pastor Grüners gamle landsted Lappesten, var et af de første på nordkysten, skarpt fulgt af Sommariva. Lappesten var opført på det gamle kystbatteri af samme navn, som Grüner erhvervede, da Helsingør Kommune, efter købet af Marienlyst i 1851, valgte at udstykke store dele af de tilhørende jorder i større parceller for ved auktion at bortsælge disse til private. Både Sommariva og Lappesten er i dag borte. Kun Lappestens Batteri og Sommarivas gamle have er stadig tilbage, omend disse er stærkt truet af politikernes ønske om at udstykke arealet til boligbyggeri. På ovenstående maleri, antagelig på en serveringsbakke, ses Lappesten omgivet af sin store have. Maleren har stået på kystskrænten, hvorved det uundværlige Kronborg har kunnet give maleriet lidt større national karakter.

længere og længere, alt som „Lappedammen“s brakvand sivede bort. Det var sandet jord, men man fik den jo foræret, og kartofler kunde der vokse. Stod man ved det gamle badehotel, havde man den vide verden for sig. Den lille Sommariva og Lappesten (Pastor Grüners gamle landsted på Lapestens Batteri, afløst af nuv. Teknisk Museum) skjulte sig mellem træer, og andre bygninger var der ikke. Man havde fri tumleplads over åben strand langt længere end man kunde overkomme, helt

ud til Hellebæk, og så langt nåede man ikke - det var før cyklernes tidsalder, og der var forresten ingen vej længere end til Lappesten, ingen Strandvej, kun et sandet spor, ingen villaer, men åbent syn over Sundet og Kattegat. Det var i hine tider, da sejlerne endnu dominerede. Ingen, der ikke har oplevet det, vil kunne forestille sig synet af sejlertrængslen, når hundreder af ankerliggere, samlede på rheden syd for Kronborg, samtidig satte sejl til for med gunstig brise at stå ud ad Sundet, en sværm af hvide fugle der kunde skjule svenskekysten.

Men for mig dreng lå paradiset omkring Søndre Strandvej. Anker Larsen skildrer så indtrængende i „De vise sten“ og „foråben dør“, barnets betagelse og lykkelige samleven med det usynlige, og således mindes jeg som et liv i en anden verden de tidlige morgener, når jeg som skolepurk vandrede ud over stien bag „Bo-

Stien langs Øresund syd for byen er her skildret af tegneren Peter Tom-Petersen i 1910. I baggrunden ses Villa Augusta. Stien forsvandt ved anlæget af Kystbanen.

mandsbakker“ (stien forsvandt ved anlæget af Kystbanen) for at se eller være med i den gyldne morgen, der lyste frem over Sverige og Sundet og byens røde tage. Det er et ulægeligt savn, at denne sti langs Pontoppidans, ritmester Poulsen og doktor Hansens haver ikke er mere. Det er det halve Helsingør, der er gået bort. En fjerdedel er gået bort på en anden kant. Tilbage er havnen. Nærmest mit hjem den gang, over for vor egen lille have med det morsomme lysthus, som Kongstad har tegnet (gamle kloster, nuv. Munkegade), lå gartner Sørensen have, den som er sørgeligt afløst af et trist gadekompleks (Gartnergade) med lutter enslavede rø-

At gartner Dänckers ejendom Dänckersminde, som omtales næste side, må have været en herlig tumleplads for børn, lader dette fotografi fra ca. 1880 næppe tvivl om. I baggrunden ses Skydeselskabets store ejendom og i forgrunden det karakteristiske lysthus for enden af en af sidebygningerne. Se også museets årbog 1996 s. 42.

de huse. Det var en stor, hyggelig have, der gik i et med alle de andre bag Fiolgade, men der kunde man kun komme, når man skulde købe urtesager. Skydebanehaven (Søndre Strandvej ved Teknisk Skole) derimod, den stod mig åben, og den var dejlig. Der var skjulte gange, hvor man var langt borte fra menneskeverdenen. Men pædagoger

J. A. Unnas ejendom på Strandvejen ville have været en formue værdi idag med egen strandhave og sundudsigt. På kunstig opkastet høj stod Helsingørs skønneste og største lindetræ og op ad det hvidkalkede hus groede vildvin og bengalske roser. I sandhed en herlig have, som i dag ligger under skærver og jernbanskiner.

driver undertiden børn ud af paradiset i den tro, at de opdrager dem. Pædagogen her var gamle Bojesen, Skydebanens vært, der havde tre flinke døtre til at klare værtskabet, medens han selv sad i en stor lænestol og funderede over menneskehedens opdragelse, sikkert en udmærket mand. Jeg husker, at han meget ofte sagde: „Gør skolegangen god, og alt vil blive godt!“ Han kaldte mig ind til sig en dag og gav mig et stykke papir og en blyant og den opgave at optælle, hvormange blomster der var af hver slags i havens bede. Det var et skrækkeligt arbejde, som jeg ikke ønskede at komme i lag med en anden gang; altså var den have lukket for mig. Men der var Denckers (Se billedet side 5), og den var endnu bedre; den bredte sig over en stor del af verden. Gemt imellem grønne banker og skyggende træer lå beboelseshusets hvide længer, og nær herved stod der et højst interessant, ottekantet, muret lysthus, lignen-

de et lavt tårn. Her havde gartner Dencker sit tilhold. Han må have været en hjertensgod mand, eftersom han tillod os børn at tumle rundt så meget vi lystede i den herlige have, og spise af alle havens træer uden undtagelse og uden nogensinde at give os et påbud om ikke at træde i bedene. Der var buxbomhække og blomsterrabatter og alt, hvad der skulde være i en velordnet gartnerhave, men der var meget mere, det som er det vigtigste i en have. Steder hvor ingen spade kom: Afkroge med et mylder af æbletræer og et hjørne op mod skydebanehaven, hvor solen skinnede mod en kampestensmur med grønne druer, der blev helt modne og søde. Og så var der en dreng, der hed Asmus, en pige, der hed Eva, og en grøn papegøje, der havde forstand nok til at råbe børnenes navne med moderlig myndig stemme, når de var længst borte i haven. Ved siden af Denckers have lå Løves med et lysthus ud til Strandvejen og en løsgå-

ende abe, som har efterladt et ar i min tommelfinger.

Mellem Denckers og Madelungs lå Unnas ejendom med den henrivende strandhave, hvis fornemste pryd var et pragtfuldt lindetræ på en lille høj (se foregående side). Op til denne strandhave lå villa Augusta (se tegningen side 4), den store massive bygning, hvor prinsesse Augusta, dronning Louise søster, boede om sommeren. Palæets have var skjult for alles blikke ved en høj og lang mur, og palæets port stod altid lukket. Der sås aldrig tegn på liv. At der dog kunde komme liv i det lukkede hus, erfarede jeg senere hen i livet, en dag, da jeg som ung student lå og drev i min båd udfør villaens strandhave. Dørene i havestuen åbnedes, og ud stormede et munter selskab med sevietter i hænderne, ned til stranden, viftende ud mod søen. Det var de kejserlige og kongelige herskaber fra Fredensborg, der var til frokost, og den de vinkede til, var en søofficer på en torpedobåd, der skød forbi mig tæt hen langs kysten. Det var prins Valdemar, der stod på torpedobåden. Og nu greb en kæmpe stor mand inde i haven en ung dame og viftede med hende. Lidt efter kom en anden kraftig herre til, en søkadet, og de to slæbte den unge dame tilbage til havestuen, idet den ene holdt hende om anklerne, den anden ved skuldrene; det nyttede ikke, at ofret højlydt protesterede. Herreerne var Ruslands czar, Alexander den tredje og prins Georg af Grækenland, - den unge dame var prinsesse Marie. Det var mit første indblik i de høje herskabers uofficielle liv.

Den officielle, repræsentative side af herskabernes liv havde man god lejlighed til at stifte bekendtskab med i Helsingør i de tider, da Fredensborg i firserne samlede så mange kronede hoveder; czarparrtet, det græske kongepar, hertugen af Cumberland og gemalinde, prinsen og prinsessen af Wales og hoffets andre kongelige gæster. Da fandt modtagelserne ikke sjældent sted ved Helsingør havn. Disse pragtfulde modtagelses- eller afskedshøjtideligheder hørte ligefrem med til byens fysiognomi. Den flagsmykkede Stengade, den imponerende kortege af firspændige ekvipager med røde kuske, tjenere bagpå, forriddere, kejser og konger, dronninger, prinser og prinsesser afsluttet af et stort følge af hoffolk kunde have afgivet et stålende nummer i Johannes Poulsens festprogram. - Jeg mindes forresten en af de sidste højtideligheder af den art. Det var prinsen og prinsessen af Wales, der skulle rejse fra Helsingør om aftenen. Det engelske kongeskib „Osborne“ lå ved bolværket. Jeg var, i egenskab af „Berlingske Tidende“s referent, på jernbanestationen for at overvære de kongelige herskabers ankomst fra Fredensborg og havde min cykle med for at følge til havnen. Politimester Høst stod på perronen i fuld galla med trekantet hat, og han indbød mig til at køre med i hans vogn til havnen. Såsnart herskaberne var ankommet, sprang politimesteren i landaueren og jeg bagefter, og så gik det i flintrende trav ned til havnen, hvor publikum stod i tætte masser om den afspærrede plads. I samme nu, vi flintrede op foran „Osborne“, tændtes hundreder af blålys

ved de engelske matroser, der stod opstillet langs rælingen. Det så pragtfuldt ud. Herskaberne kom ikke. Vi havde

fået for langt forspring for de kongelige vonge. Der var ikke en gnist tilbage, da herskaberne endelig arriverede. Høst og jeg havde fået det hele.

Kommende arrangementer

Lørdag den 21. marts 1998.

Foredrag om Slaget på Rheden af kontorchef i Københavns Kommune Bent Nielsen.

Foredraget, der finder sted i Lazarus-salen i Karmeliterklostret, er en opfølgning på efterårets foredrag om optakten til Slaget på Rheden.

Foredraget begynder kl. 14.30.

Søndag den 19. april 1998

Omvisning i Helsingør Domkirke ved kirketjener Torben Bill-Jessen.

Omvisningen begynder kl. 14.00.

Benyt her muligheden for at blive vist rundt i vor smukke domkirke, Helsingørs ældste bygning, der i den nærmeste fremtid vil blive lukket på grund af omfattende renoveringsarbejder.

Jens Erik Nielsen, formand for arrangementsudvalget.

En Maskine til et Malerværks Drivt.

I Landsarkivet finder man mange herlige ting og sager blandt arkivalierne, bl.a. dette brev fra statens Kommerce-kollegium til Helsingørs Magistrat, som havde fået henvendelse fra en kreativ Helsingørsmed om lån til en opfindelse, der gjaldt en maskine til et malerværks drivt. Det har måske været en mølle til maling eller rivning af farver, idet malerne dengang selv fremstillede det farvepulver, der skulle iblandes linolien eller limen, afhængig af, hvilket emne, der skulle males. Hvad enden på historien er blevet, ved vi ikke, men det er da muligt, at opfinderen har efterkommet ønsket om på en eller anden måde at „oplyse Opfindelsens Nyttighed“.

Da den Erklæring med bilagt Attest, som Magistraten har insendt fra Smeden

Strattmann i Helsingør angaaende den af ham opfundne Maskine til et Malerværks Drivt, ikke indeholder nogen tilstrækkelig Forklaring eller Oplysning, hvorved man kunde settes i Stand til at bedømme Opfindelsens Beskaffenhed og Nytte, saa kan Kollegium ikke see sig foranlediget at foretage den af ham indgivne Ansøgning om et Laan af den Kongelige Kasse til endelig Afgjørelse forinden han nærmere finder Lejlighed enten ved et Model eller paa anden Maade at oplyse Opfindelsens Nyttighed, hvilket man herved maae anmode Magistraten at tilkiendegive ham til sin Efterretning.

Silhouetter til museet

af Lone Hvass

Dr. Odont Jessica Bodenhoff, Helsingør gav i november sidste år en række fine små silhouetklip til museet. Silhouetterne har formodentlig tilhørt en tidligere ansat på Amalienborg Slot, som arbejdede der omkring 1914.

Silhouetterne blev anledningen til en af museets miniudstillinger, idet vi benyttede en kærkommen lejlighed til at udstille nogle af de mange silhouetter, som i tidens løb er klippet af brave helsingoranere, hovedsagligt betydningsfulde embedsmænd. Det er ikke nogen voldsom samling som museet ejer, men nok så interessant.

Vittigheder kan ofte være sejlivede, og ordet silhouet er gået over i de fleste sprog. Skulle man nu ikke være alt for skrap til fransk, kunne man godt forledes til at tro at silhouet betød et eller andet. Da det imidlertid ikke er tilfældet skal vi her straks ile frem med forklaringen:

Profilklippene var kendt allerede i 1600-årene, mest i forbindelse med kronede hoveder. Men i løbet af 1700-årene blev al portrætteringskunst så at sige demokratiseret, og det skyldes især den „sorte kunst“. Profilbilledernes

lette fremstilling og overkommelige pris i materiale, gjorde sig stærkt gældende som modsætning til de malede og dyrt indrammede portrætter. Profilbillederne var en „en fattig kunst“, fattig i god forstand som modvægt mod de krav, der kun tillod velhavende folk at blive portrætteret.

1700-årenes kunst lod sig inspirere af

Næste nummer af Forening og Museum

udkommer 1. juni. Sidste frist for indlevering af stof til bladet er 1. maj.

den klassiske græske oldtid, i dette tilfælde sortfigur-maleriet fra århundrene før Kr. De enkle sorte profilsete skikkelser var som skabt til portræt- og til miniaturekunsten, der hidtil var udført som olie billeder eller akvareller. Ordet silhouet er et egenavn og et øgenavn - eller rettere et smædenavn. Ettienne de Silhouette(1709-67) var i nogle år finanminister for Ludvig XV. Ved en klog sparsommelig politik søgte han at dæmme op for hoffets udskjelser, især på baggrund af den store finanskatastrofe i 1757. Som den slags forstandige finanspolitiske handlinger, kom han til at give navn til alt hvad der var tarveligt og prisbilligt, det var „à la silhouette“. Da han også som privatmand efterlevede sin egen politik, var de portrætter der hang på hans herresæde Bric sur Marne udklippede skygebilleder af hans venner og bekendte. Derfor kom hans „portraits ombres“ skyggeportrætter udklippet i papir selvfølgelig til at hedde “portraits à la silhouette“. Portrætterne var „lige så sorte og tomme, som franskmændene var udpinte“, og på den måde gik det til at hans navn levede videre længe efter at han selv var død og glemt.

I 1700årene skabte den schweisiske forfatter og præst J. Caspar Lavater en ny videnskab, fysiognomien, hvori han mente at kunne læse et menneskes moralske og åndelige egenskaber ud af hans profil. Ved hjælp af et vokslys frembragte han et skyggeprotræt i legemstor størrelse (lidt over) på en hvid skærm, på hvilken han da aftegnede konturerne. En sådan silhouette-ringsmaskine blev hurtig populær, men

Den engelske købmand og konsul John Good (1756-1832) er her klippet i en scene, hvor han spiller kort med købmand Jacob Unger.

samtidig dyrkedes mange andre silhouette-erier. Med miniaturemaleriet som forbillede udførtes silhouette på elfenben, glas, gips, porcelæn, ringe, brocher, armbånd, snusdåser osv. Silhouette-erne blev tegnet med tusch eller lavet i forskellige kulører, de blev stukket i kobber, eller som vi måske mest kender dem, klippet på fri hånd i sort papir. Det er den sidste fremgangsmåde som fik lov til at leve længst.

I 1700-årene blev det også almindeligt at der til selskaber blev klippet silhouette. Det hed sig: „Gik man i selskab, tog man saksen med og havde ikke ro, før man havde sine kendings silhouette i lommen“. Goethe var f.eks en dygtig silhouette-ør og han klippede, til han var langt op i årene.

Først omkring 1775 begyndte helfigur-billedet at optræde, og det nåede sit højdepunkt omkring 1780'erne. Efter den tid begyndte silhouette-er kunsten at forfalde og den blev efterhånden mest udøvet af professionelle klippere.

En kendt silhouettør i slutningen af 1700-årene var tyskeren J. C. Weitlandt der sammen med sin landsmand C. E. Limpricht efterlod sig en samling silhouetter på 249, næsten allesammen kendte danske embedsmænd. Museet har et klip fra hans hånd, dobbeltportrættet af direktøren for Øresunds Toldkammer Chr. F. Numsen og frue født komtesse Margrethe Holck, klippet i 1811. Museet har også klip af organist Eudouard Liebe (1798-1879) og hans hustru Marie Rider (1805-60), og klip af skibsfører Henrik Ginge og hustru, begge født i 1790'erne, og af den engelske købmand John Good findes to klip: Et profilbillede sammen med hustruen på hvidt papir og et andet, hvor han sammen med købmand Jacob

Unger spiller kort.

Mest bemærkelsesværdigt blandt museets silhouetter er dog et klip af J. G. Münster fra 1788. To fint klædte rokokodamer drikker kaffe ved et lille bord, den ene dame strikker strømper og en herre med kårde og ridestøvler ser til. Klippet er overordentlig fint klippet og tilført hvide konturstreger. Den ene dame læser i et ganske lille brev på knapt 1 x 0,5 cm, påskrevet en ganske lille minuttiøs skrift. Desværre ved vi ikke, hvem personerne er .

Silhouetklip på hvidt papir af købmand John Good og hans hustru Mary Ann Good..

Udsendes i uge 11

Karikatursilhouetterne fra dette århundrede er ikke blandt museets samling. De fine figurbilleder, som Jessica Bodenhoff har givet til museet, er fra 1915-20, og de er et fint eksempel på, hvor dygtig kunstneren har været med sin saks. Museumsforeningens mangeårige trofaste bestyrelsesmedlem og hjælper ved juleudstillinger Annelise Møller, inspirerer med ildhu de mange børn og skoler, som hvert år i julemåneden besøger museets juleklippedag. Enkelte af hendes fine modeller og skabeloner viser mere end noget andet, at klippekunsten nok mest er og var en sag for de voksne. Men heldigvis har Annelise mange lette skabeloner med, således at alle, uanset alder, idag kan blive delagtiggjort i klipningens fine kunst. Til museet miniudstilling har Annelise Møller udlånt sin egen familie Schønhed portætteret omkring 1815-20.

Vi kender alle H.C.Andersens klip; det var ikke portrætter han gjorde det i, men alle mulige eventyrlige figurfrestillinger, mønstre, scenerier af dyr og mennesker m.m. Også Jessica Bodenhoffs silhouetter forestiller dyr, springende hjorte, teaterfigurer, juletræer, og kongerne Frederik 8. og Frederik 7. Sidstnævnte er vist som indledning til denne artikel.

Silhouetter var også velegnede til datidens vindfløje og butiksskilte. Her er gammel Helsingør-vindfløj af ukendt proveniens. Mandens klædedragt fortæller at det er fra det 18. århundrede.

Det kunne være spændende, om der måske blandt museumsforeningens medlemmer var nogle, der havde ældre silhouetportrætter eller familiesilhouetter af byens borgere, og med silhouetter tænkes her især på helsingoranere fra slutningen af 1700-årene og 1800-årene. De yngre fra vor egen tid vil nok være for omfattende for museet at registrere, for hvormange af os er ikke efter en Tivolitur gået hjem med eget portræt og måske også en karikatur i tilgift fra en af havens kendte silhouetklippere. Udstillingen på museet varer indtil 20. marts, så læserne har endnu et par dage til at se, eller gense, udstillingen.